

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 145/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sa 43/2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého postupu a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“)

v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sa 43/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ doplnil ústavnú sťažnosť podaním zo 16. marca 2020.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej doplnenia vyplýva, že sťažovateľ sa správnou žalobou podanou krajskému súdu domáhal v napadnutom konaní preskúmania rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 21. augusta 2018, ktoré v ústavnej sťažnosti bližšie nekonkretizoval. Napadnuté konanie sa skončilo vydaním rozsudku sp. zn. 2 Sa 43/2018 z 10. septembra 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

3. Sťažovateľ v prvej časti ústavnej sťažnosti namieta, že napadnutý rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť, a to napriek skutočnosti, že mu nikdy zo strany krajského súdu nebol doručený. V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza: *„Sťažovateľovi počas všetkých súdnych konaniach, dovolaniach a odvolaniach a to len v sociálnych veciach od roku 2014 sa ani raz nestalo, že by neprevzal doporučenú zásielku a bolo ich viac ako 200, čo si môžete overiť na pošte [REDAKOVANÉ].“*

4. Sťažovateľ uvádza, že 14. januára 2020 podal predsedovi krajského súdu sťažnosť, v ktorej poukazoval na skutočnosť, že mu dosiaľ nebol doručený napadnutý rozsudok. V tomto kontexte uvádza: *„Sťažovateľ sa dozvedel z vyjadrenia predsedu KS KE z doručenia dňa 14.2.2019, že uvedený rozsudok bol krajským súdom zaslaný na prevádzku portálu slovensko.sk (ústredný portál verejnej správy) dňa 10.10.2019. Podľa podacieho lístka zásielka s rozhodnutím bola dňa 11.10.2019 odovzdaná poštovému podniku na doručenie pod podacím číslom SK006292868SK. Dňa 6.11.2019 bola súdu z uvedeného portálu doručená informácia o výsledku doručenia s tým, že listinný rovnopis rozsudku sťažovateľovi nebol ako adresátovi doručený z dôvodu, že adresát si zásielku neprevzal v odbernej lehote. Dňom 6.11.2019 preto uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť.“*

5. V závere tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ *„žiada predsedu Ústavného súdu SR aby vec dôkladne prešetril spoločne už s predloženými žiadosťami, ktoré sú spoločne v porušovaní základných práv sťažovateľa naviazané“*.

6. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že súčasťou napadnutého konania bol aj spis krajského súdu sp. zn. 5 Sa 32/2016, pričom následne opisuje priebeh konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 5 Sa 32/2016 a popisuje dôkazy, ktoré boli v tomto konaní uskutočnené a predložené.

7. Sťažovateľ namieta, že v napadnutom konaní žiadal, aby krajský súd „prešetril dôkazy“, čo krajský súd podľa jeho názoru neurobil, v čom vidí porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy. V doplnení ústavnej sťažnosti zo 16. marca 2020 žiada o „priznanie podania odvolania proti rozsudku krajského súdu“, ktorý si osobne prevzal 10. marca 2020.

II.

Relevantná právna úprava

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

11. Podľa § 39 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak tento zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, a podpis.

12. Podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 39 musí obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, identifikačné číslo navrhovateľa, ak ide o právnickú osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

13. Podľa § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania podanému navrhovateľom, ktorý musí byť v celom konaní zastúpený advokátom, musí byť pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom. V plnomocenstve sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

14. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať

a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody,

- b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody,
- c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí,
- d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

17. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

18. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa ako celok pôsobí nedostatočne a neurčito a vytvára priestor pre dohady a dedukcie. Z ústavnej sťažnosti nie je zrejmé, či sťažovateľ napáda len postup krajského súdu v napadnutom konaní alebo aj rozsudok krajského súdu, ktorý, ako tvrdí, mu nebol doručený.

19. Ako z citovaných ustanovení zákona o ústavnom súde vyplýva, uplatnenie právomocí ústavného súdu je viazané na splnenie viacerých formálnych aj obsahových náležitostí ústavnej sťažnosti. Až na zákonom presne definované výnimky je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania, pričom viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti. Petit musí byť vymedzený presne, určito a zrozumiteľne (v súlade s čl. 127 ústavy a § 133 zákona o ústavnom súde), teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (III. ÚS 78/02, III. ÚS 17/03, IV. ÚS 138/08).

20. Ústavný súd konštatuje, že v ústavnej sťažnosti sťažovateľa absentuje presne, určito a zrozumiteľne vymedzený sťažnostný petit. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti „žiada predsedu ústavného súdu, aby vec dôkladne prešetril“, čo nemožno považovať za splnenie zákonom ustanoveného predpokladu na vymedzenie toho, čoho sa ústavnou sťažnosťou domáha. Sťažovateľ v doplnení ústavnej sťažnosti navrhuje zrušiť „právoplatnosť rozsudku KS KE zo dňa 10.9.2019 sp. zn. 2Sa/43/2018 a vrátiť ho na začiatok a to od dátumu tohto rozhodnutia a jeho doručenia sťažovateľovi, aby si mohol uplatniť prípustnú Kasačnú sťažnosť v lehote jedného mesiaca“.

21. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy bez toho, aby akokoľvek v ústavnej sťažnosti odôvodnil porušenie svojho základného práva postupom krajského súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd konštatuje, že obligatórnou náležitosťou ústavnej sťažnosti podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde je povinnosť sťažovateľa uviesť konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd. Keďže sťažnosť v tejto časti neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, nespĺňa ani podstatnú zákonom predpísanú náležitosť ustanovenú v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde. Podľa názoru ústavného súdu za danej situácie neprichádzala do úvahy výzva na odstránenie tohto nedostatku návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na jeho kľúčovú povahu. Označené ustanovenie zákona slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, avšak nie samotnej podstaty návrhu.

22. Ústavná sťažnosť nespĺňa základné náležitosti vyžadované zákonom o ústavnom súde a má viacero nedostatkov (absencia kvalifikovaného odôvodnenia, absencia toho, čoho sa sťažovateľ domáha, nepreukázanie právneho zastúpenia sťažovateľa). Súčasne ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľ nepožiadaval o ustanovenie právneho zástupcu v zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Poukázanie na skutočnosť, že sťažovateľ nemá dostatok finančných prostriedkov a Centrum právnej pomoci je zatvorené, nemožno považovať za žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

23. Uvedené zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

24. Pokiaľ ide o namietaný čl. 46 ods. 2 ústavy, ústavný súd konštatuje, že ide skôr o kompetenčné ustanovenie, určujúce, kedy súdna moc preskúmava rozhodnutia správnych orgánov verejnej správy, resp. ide o právo na prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej moci (m. m. I. ÚS 155/2019). V prípade sťažovateľa sa krajský súd v napadnutom konaní neodmietol zaoberať žalobou sťažovateľa, o ktorej aj rozhodol právoplatným rozsudkom sp. zn. 2 Sa 43/2018 z 10. septembra 2019. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že nezistil spojitosť medzi namietaným porušením označeného článku ústavy a napadnutým postupom krajského súdu, čo zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti aj podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

25. Ústavný súd považoval za potrebné vysporiadať sa s tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta, že mu nebol doručený rozsudok krajského súdu. Ústavný súd uvádza, že z ústavnej sťažnosti, ako aj z dopytu na krajskom súde považuje za preukázané, že sťažovateľ postup krajského súdu pri doručovaní rozsudku krajského súdu namietal podaním sťažnosti predsedovi krajského súdu. Predseda krajského súdu sťažovateľa informoval prípisom zo 14. februára 2019 o tom, že rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 6. novembra 2019, a to na základe fikcie doručenia, keď zistil podľa podacieho lístka, že zásielka určená sťažovateľovi s rozsudkom krajského súdu bola 11. októbra 2019 odovzdaná poštovému podniku na doručenie pod podacím číslom SK006292868SK. Následne bola krajskému súde doručená informácia o výsledku doručenia s tým, že listinný rovnopis rozsudku nebol sťažovateľovi doručený z dôvodu, že si sťažovateľ zásielku neprevzal v odbernej lehote. Vzhľadom na uvedené bol sťažovateľ informovaný, že rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 6. novembra 2019.

26. V tomto kontexte sťažovateľ namieta, že krajský súd mu mohol poslať listinný rovnopis rozsudku krajského súdu aj na jeho e-mailovú adresu, ktorá je krajskému súde

známa a na ktorú krajský súd doručoval sťažovateľovi zápisnicu z pojednávania konaného 10. septembra 2019.

27. Podľa § 72 ods. 1 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) správny súd doručuje písomnosť na pojednávaní alebo pri inom úkone súdu; tým nie je dotknutá povinnosť správneho súdu doručovať písomnosť do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu.

28. Podľa § 72 ods. 2 SSP ak nie je možné doručiť písomnosť podľa odseku 1 a ak nejde o doručenie písomnosti do vlastných rúk, správny súd na žiadosť účastníka konania doručí písomnosť na elektronicкую adresu. Písomnosť správneho súdu sa považuje za doručenu po troch dňoch od jej odoslania, aj keď ju adresát neprečítal.

29. Podľa § 72 ods. 3 SSP ak nie je možné doručiť písomnosť podľa odsekov 1 a 2, správny súd doručuje prostredníctvom doručujúceho orgánu a spôsobom podľa Civilného sporového poriadku.

30. Podľa § 25 SSP ak tento zákon neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva.

31. Podľa § 106 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) ak nejde o doručovanie do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu, o doručovanie v osobitných prípadoch podľa § 107 ods. 2 a adresát neuviedol inú adresu na doručovanie, doručuje súd písomnosti fyzickej osobe na adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky alebo adresu miesta pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky podľa druhu pobytu cudzinca.

32. Podľa § 111 ods. 2 CSP ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

33. Z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že správny súd postupoval v súlade so zákonom, keď rozsudok, ktorý sa doručuje do vlastných rúk, doručoval sťažovateľovi na adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky a pokiaľ sa zásielka vrátila z dôvodu, že si ju sťažovateľ neprevzal v odbernej lehote, rozsudok nadobudol právoplatnosť v súlade s § 111 ods. 2 CSP dňom vrátenia nedoručenej zásielky krajskému súdu.

34. Ústavný súd poukazuje aj na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého všeobecný súd (v zásade) nemôže svojím postupom, resp. rozhodnutím porušiť ústavou alebo dohovorom garantované právo, ak koná a rozhoduje v súlade s platným a účinným zákonom (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00, III. ÚS 660/2014, II. ÚS 46/2017).

35. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti namietaného nedoručenia rozsudku krajského súdu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

36. Vo vzťahu k žiadosti o zrušenie rozsudku krajského súdu a vráteniu veci na ďalšie konanie s poukazom na sťažovateľom uvádzané skutočnosti v doplnení ústavnej sťažnosti o jeho „*nespokojnosti*“ s rozsudkom krajského súdu ústavný súd poukazuje na § 124 zákona o ústavnom súde, v zmysle ktorého ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto

zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

37. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd považuje za preukázané (napriek námietkam sťažovateľa, pozn.), že rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 6. novembra 2019 a sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť 17. februára 2020 a jej doplnenie 20. marca 2020, je zrejmé, že ju podal po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, čo zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde aj ako podanej oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu